

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie IV Wydział Karny

w składzie

Przewodniczący: SSR Sylwia Słowiok-Janus

Protokolant: Aleksy Beška

Prokurator: zawiadomiony wokandą

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 marca 2017 r.

sprawy z oskarżenia Prokuratury Rejonowej Warszawa Ochota

przeciwko

D. M., s. A. i Z. z d. B., ur. (...) w S.

oskarżonemu o to, że: w dniu 2 października 2015 r., w W., doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) Bank SA Oddział z siedzibą w W., przy Al. (...), w kwocie 14.208,58 zł., poprzez wprowadzenie w błąd pracownika w/w banku co do zamiaru i możliwości finansowych spłaty zaciągniętego zobowiązania w ten sposób, że do wniosku o udzielenie pożyczki, przedłożył poświadczające nieprawdę zaświadczenie o zarobkach osiągniętych w firmie (...), z siedzibą w W., które to zaświadczenie miało istotne znaczenie dla uzyskania przedmiotowej pożyczki

tj. o czyn z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

orzeka

I. oskarżonego D. M. w ramach zarzucanego mu a akcie oskarżenia czynu uznaje za winnego tego, że w dniu 2 października 2015 r., w W. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) Bank SA Oddział z siedzibą w W., przy Al. (...), w kwocie 14.208,58 zł., poprzez wprowadzenie w błąd pracownika w/w banku co do zamiaru i możliwości finansowych spłaty zaciągniętego zobowiązania w ten sposób, że w celu uzyskania dla siebie pożyczki pieniężnej, do wniosku o udzielenie pożyczki, przedłożył poświadczające nieprawdę zaświadczenie o zarobkach osiągniętych w firmie (...), z siedzibą w W., które to zaświadczenie miało istotne znaczenie dla uzyskania przedmiotowej pożyczki tj. czynu z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk skazuje go a na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 37 a kk w zw. z art. 34 § 1 i § 1a pkt 1 kk i art. 35 § 1 kk wymierza mu karę 1 (jednego) roku ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

II. na podstawie art. 44 § 2 kk orzeka przepadek dowodów rzeczowych opisanych w pkt 1,2,4,5,6,7 wykazu dowodów rzeczowych DRZ (...) na rzecz Skarbu Państwa poprzez pozostawienie ich w aktach sprawy

III. na podstawie art. 624 pkp zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym opłaty.

UZASADNIENIE

W dniu 2 października 2015 r. D. M. w oddziale (...) Bank S.A. przy al. (...) w W. zawarł z tym bankiem umowę pożyczki nr (...) na kwotę 14208,58 zł. (zeznania R. P. k. 80, umowa pożyczki nr (...) k. 7-15, zeznania świadka M. P. k. 71). W celu udokumentowania zdolności kredytowej przedłożył pracownikowi banku (...) zaświadczenie o zarobkach, z którego wynikało, że jest on zatrudniony na stanowisku magazyniera w zakładzie (...), prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) i uzyskuje z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 4000 zł. brutto miesięcznie, czyli 2853,96 zł netto (zaświadczenie o zarobkach, k. 4, zeznania świadka M. P. k. 71). Swoją tożsamość potwierdził przedstawiając dowód osobisty nr (...) (skan dowodu osobistego będący załącznikiem do umowy pożyczki k. 5-6, umowa pożyczki nr (...) k. 7-15, zeznania świadka M. P. k. 71).

Kwotę pożyczki przelano na rachunek nr (...), prowadzony dla D. M. przez (...) Bank. Pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty pożyczki w 72 ratach, w okresie od 3 listopada 2015 r. do 1 października 2021 r. (Harmonogram spłat k. 19-21). W toku czynności wyjaśniających, podjętych przez bank wobec braku spłat już wymagalnych rat pożyczki, D. M. oświadczył, że od roku nie pracuje w firmie (...) (zeznania R. P. k. 80).

T. C. prowadził działalność gospodarczą jednoosobowo. W 2015 r. faktycznie zaś jej nie prowadził, ponieważ przebywał za granicą, a następnie odbywał karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym w P. (zeznania świadka T. C. k. 47-4, k. 154). Nie podpisał się na zaświadczeniu o zatrudnieniu D. M.. Ponadto pieczętka odbita na przedmiotowym zaświadczeniu o zatrudnieniu nie była jego pieczęcią firmową. T. C. nie zatrudniał żadnej osoby i nie zna D. M. (zeznania świadka T. C. k. 47-4, k. 154, opinia biegłego k. 90-100)).

Oskarżony ma 41 lat, jest bezdzietnym kawalerem i nie posiada nikogo na utrzymaniu. Ma wykształcenie podstawowe, z zawodu jest brukarzem, utrzymuje się z prac dorywczych, osiągając dochód 300 zł miesięcznie. Był kilkakrotnie karany, (dane osobowe podejrzanego k. 115, dane o karalności oskarżonego k.106). Obecnie oskarżony przebywa na wolności.

Przesłuchany w charakterze podejrzanego D. M. przyznał się do stawianego mu zarzutu. Wyjaśnił, że umowę pożyczki zawarł za namową znanego mu z widzenia mężczyzny o imieniu P.. Mężczyzna ten zwrócił się do niego z propozycją wzięcia kredytu. Prośbę swoją mężczyzna motywował brakiem zdolności kredytowej. Obiecał D. M., że będzie spłacał wziętą przez niego pożyczkę. W zamian za wzięcie kredytu oferował 1000 zł. D. M. przystał na propozycję. Mężczyzna zawiózł go do wybranego przez siebie banku w W., dał mu zaświadczenie o zarobkach i powiedział, że w banku jest już wszystko załatwione. W banku (...) przedstawił to zaświadczenie i podpisał umowę o kredyt. W zamian za wzięcie kredytu zatrzymał kwotę 1000 zł z kredytu, tak jak się wcześniej umówili. Resztę pieniędzy przekazał w całości mężczyźnie, który go przywiózł. Od tamtej pory nie miał kontaktu z tym człowiekiem. Po wzięciu pożyczki D. M. nie interesował się tym, czy pożyczka była spłacana. D. M. wyjaśnił też, iż nie wiedział, iż zaświadczenie, które przedkłada w banku jest sfałszowane. Zdawał sobie jednak sprawę, że dane wpisane w zaświadczeniu są niezgodne z faktami. Wyjaśnił, że oczywiście nie pracował wtedy w W. i to było wpisane na zaświadczeniu (wyjaśnienia podejrzanego D. M. k. 115).

Sąd uznał za wiarygodne wyjaśnienia oskarżonego co do sposobu i okoliczności zawarcia przez niego umowy pożyczki. Wyjaśnienia oskarżonego w tym zakresie są zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności z zeznaniami świadków – R. P. (k. 78-83) i M. P. (k. 71-73), dokumentacją kredytową oraz opinią biegłego. Za wiarygodne sąd uznał także jego wyjaśnienia co do tego, że nie był zatrudniony na warunkach opisanych w przedłożonym przez siebie zaświadczeniu o zatrudnieniu. Powyższe znajduje pełne oparcie w zeznaniach świadka T. C. (k. 47-4, k. 154). Również wyjaśnienia oskarżonego co do braku zamiaru spłaty zaciągniętej pożyczki zasługują na danie im wiary. Przemawia za tym postawa oskarżonego, który po zaciągnięciu przedmiotowej pożyczki nie dokonał spłaty żadnej z rat. Ponadto brak jest podstaw aby kwestionować wyjaśnienia oskarżonego co do tego, że otrzymał za zaciągnięcie przedmiotowej pożyczki kwotę 1000 zł.

Sąd dał wiarę także zeznaniom świadków R. P. (k. 79-83) zatrudnionego w (...) Bank S.A. na stanowisku specjalisty ds. kontaktów z organami ścigania oraz M. P. (k. 71) – pracownicy banku, która w imieniu banku podpisała umowę pożyczki. Świadkowie Ci nie znali wcześniej oskarżonego i nie mieli żadnego interesu w obciążaniu oskarżonego swoimi zeznaniami. Ponadto ich zeznania znajdują oparcie w dokumentach – umowie pożyczki wraz z dokumentacją kredytową (k. 2-21) oraz wyjaśnieniach oskarżonego złożonych w toku postępowania przygotowawczego (k. 115). Wreszcie ich zeznania są ze sobą zbieżne i wzajemnie się uzupełniają. Również zeznania świadka T. C. (k. 45, k. 154) Sąd obdarzył walorem wiarygodności w całości. Zeznania te znajdują oparcie w wyjaśnieniach oskarżonego złożonych w toku postępowania przygotowawczego (k. 115), w opinii biegłego (k. 90-100) oraz w informacji o działalności gospodarczej (k. 23). Nadto z uwagi na fakt, że świadek jest osobą obcą dla oskarżonego nie ma on żadnego interesu w składaniu zeznań na niekorzyść oskarżonego.

Sąd dał także wiarę opinii biegłego z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów w całości, jako iż cechuje się ona wysokim stopniem profesjonalizmu, jest pełna, jasna i wyczerpująca. O zachowaniu najwyższej staranności przy sporządzaniu opinii świadczą stosowane metody, które zostały szczegółowo opisane w opinii (k. 92-96), użycie specjalistycznego sprzętu optycznego i pomiarowego do badania pisma (k. 94), przebieg analizy, który został szczegółowo przedstawiony w opinii (k. 94-96), oraz dołączone do opinii skany materiału porównawczego z zaznaczonymi cechami pisma, które zadecydowały o treści wniosków opinii (k. 99-100). Opinia jest logiczna i spójna – wszystkie wnioski zostały udowodnione, wynikają z przeprowadzonych badań, a proces dojścia do nich został szczegółowo opisany.

Również za wiarygodne i autentyczne uznał sąd ujawnione w toku postępowania dokumenty: dokumentację związaną z udzieleniem pożyczki (k.2-21), informację o działalności gospodarczej (k. 23). Żadna ze stron nie kwestionowała ich wiarygodności i brak jest podstaw do jej podważenia. Ponadto umowa pożyczki i dołączone do niej dokumenty są typowymi dokumentami i formularzami wystawianymi przez bank przy zawieraniu umowy pożyczki, dlatego w ocenie sądu nie budzi wątpliwości ich autentyczność.

Sąd zważył co następuje :

W świetle powyższego w ocenie sądu nie budzi wątpliwości, że zachowanie oskarżonego wyczerpywało znamiona art. 286 § 1 k.p.k. w zb. art. 297 § 1 k.p.k. w zw. z art. 11 § 2 kk. Odnosząc się do powyższego należy wskazać, że przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnia ten, kto działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) Bank S.A. Wiedząc, że nie posiada stałej pracy, a jego miesięczne dochody są niewielkie i nieregularne, przedłożył w banku zaświadczenie o zatrudnieniu, z którego wynikało, że zarabia ponad 2800 zł netto miesięcznie. Tym samym wprowadził bank w błąd co do swoich możliwości finansowych. Zaś z związku z tym, że oskarżony w ogóle nie interesował się spłatą rat pożyczki i nigdy nie zamierzał tego czynić wprowadził on bank w błąd co do zamiaru spłaty przedmiotowej pożyczki. Poprzez wprowadzenie banku w błąd we wskazany wyżej sposób oskarżony doprowadził bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem tj. wypłacenia mu kwoty ponad 14 tys. zł. Rozporządzenie mieniem przez (...) Bank S.A., do którego doprowadził oskarżony, było dla banku niekorzystne. Zawsze bowiem będzie miało taki charakter rozporządzenie mieniem banku poprzez udzielenie pożyczki dłużnikowi, który nie daje obiektywnie żadnych gwarancji jej zwrotu. Działanie oskarżonego motywowane było celem osiągnięcia korzyści majątkowej, zarówno dla siebie (1000 zł zapłaty za wzięcie pożyczki), jak i dla nieustalonego mężczyzny o imieniu P., któremu oddał resztę pieniędzy z pożyczki.

Natomiast przestępstwo z art. 297 § 1 kk popełnia ten, kto w celu uzyskania dla siebie lub dla kogo innego od banku (...) m.in. pożyczki pieniężnej przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania tej pożyczki. Oskarżony D. M. udał się do banku z zamiarem uzyskania dla siebie pożyczki pieniężnej i przy zawieraniu przedmiotowej umowy przedłożył otrzymane od nieustalonego mężczyzny zaświadczenie o zatrudnieniu. Oskarżony

wiedział, że zaświadczenie to poświadczało nieprawdę, bowiem oskarżony nie pracował u T. C. i nie otrzymywał z tego tytułu wskazanego w zaświadczeniu wynagrodzenia. Zaświadczenie to było najważniejszym, z punktu widzenia uzyskania pożyczki, dokumentem. Na jego podstawie obliczono tzn. zdolność kredytową oskarżonego i zaakceptowano jego wnioski o udzielenie pożyczki. Z całą pewnością dotyczyło więc ono okoliczności mającej istotne znaczenie dla uzyskania pożyczki.

Wymierzając oskarżonemu karę sąd kierował się dyrektywami jej wymiaru wskazanymi w art. 53 § 1 i 2 k.k. Sąd ocenił stopień zawinienia oskarżonego jako znaczny. Oskarżony w dacie popełnienia przypisanego mu czynu był osobą dorosłą, w pełni świadomą podejmowanych przez siebie działań i ich konsekwencji. Zdaniem sądu stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego był wysoki. Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd wziął pod uwagę okoliczności wskazane w art. 115 § 2 k.k. Przepięstwo popełnione przez oskarżonego było wymierzone w mienie oraz w pewność obrotu gospodarczego. Oba te dobra stanowią fundamenty funkcjonującego ustroju społecznego i gospodarczego. Poprzez popełnienie przestępstwa oskarżony spowodował szkodę majątkową w wysokości ponad 14 tysięcy złotych w mieniu (...) Bank S.A., czyli szkodę o niemałej wysokości. Na społeczną szkodliwość czynu wpłynęła także majątkowa motywacja oskarżonego – działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz znaczny stopień naruszenia reguł ostrożności. Oskarżony działał z pełną świadomością nie tylko tego, że przedkłada dokument poświadczający nieprawdę, ale także tego, że znając prawdziwe dane o jego zatrudnieniu, żaden bank nie udzieliłby mu pożyczki. Ponadto, zdawał sobie także niewątpliwie sprawę z tego, iż uzyskanie zaspokojenia wierzyciela w drodze egzekucji z jego majątku będzie niemożliwe, zważywszy na bardzo niskie dochody oskarżonego i brak jakiegokolwiek majątku. Oprócz okoliczności wskazanych wyżej przy wymiarze kary sąd miał na uwadze z jednej strony uprzednią karalność oskarżonego. Oskarżony był 3 krotnie karany przy czym ostatni raz był karany w 2014r. za występki z Ustawy o rybactwie śródlądowym. Z drugiej strony sąd miał na uwadze fakt przyznania się do winy i złożenia obszernych oraz szczegółowych wyjaśnień. W świetle powyższego oraz mając na uwadze zasadę prymatu kar wolnościowych wyrażonych w art. 58 §1 kk sąd orzekł wobec oskarżonego karę ograniczenia wolności uznając, że kara ta spełni swoje cele. Z uwagi na fakt, że oskarżony nie otrzymuje stałych dochodów zdaniem sądu niecelowe jest orzekanie wobec niego kary grzywny. Sąd uznał za właściwą karę 1 roku ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. W ocenie sądu nie zachodzą okoliczności określone w art. 58 § 2a kk, które przemawiałyby za zaniechaniem orzekania kary ograniczenia wolności w tej postaci. Zdaniem sądu taki wymiar kary jest możliwy do wykonania przez skazanego, zważywszy na to, iż nie ma on stałego zajęcia, innych obowiązków ani ujawnionych przeciwwskazań zdrowotnych. W opinii sądu kara ta będzie dla oskarżonego wystarczająco dolegliwa, a także będzie oddziaływała na niego wychowawczo. Nadto kara w tym wymiarze spełni swoje cele zapobiegawcze a także w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Na podstawie art. 44 § 2 k.k. sąd orzekł przepadek dowodów rzeczowych w postaci dokumentów stanowiących dokumentację kredytową, jako że posłużyły one bezpośrednio do popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Dokumenty te, podpisane przez D. M. własnoręcznie, stanowiły podstawę do uzyskania od (...) Bank S.A. pożyczki pieniężnej w kwocie 14208,58 zł. Znajdujące się wśród nich zaświadczenie o zatrudnieniu ponadto poświadczało nieprawdę co do okoliczności mającej istotne znaczenie dla uzyskania pożyczki pieniężnej.

Sąd nie orzekł wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody. Stosownie bowiem do treści art. 46 § kk w razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej sąd orzeka obowiązek naprawienia szkody. Sąd nie orzekał wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody z urzędu mając na uwadze jego trudną sytuację majątkową, brak stałego źródła utrzymania, brak jakiegokolwiek majątku oraz bardzo niewielkie dochody miesięczne. Oskarżony osiąga miesięcznie dochód około 300 zł, przy czym dochód ten uzyskuje jedynie dzięki wykonywaniu prac dorywczych. Z pewnością samo utrzymanie siebie za taką kwotę jest dla oskarżonego trudne. Tym samym niemożliwym wydaje się zaś wygospodarowanie z tej kwoty jakichkolwiek dodatkowych środków, w tym do naprawienia szkody. Sąd nie orzekł również o obowiązku naprawienia szkody na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej uznając, że wniosek o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody nie został złożony przez

osobę uprawnioną do działania w imieniu pokrzywdzonego (...) Bank S.A. Wniosek taki został złożony przez R. P. – pracownika (...) Bank S.A. który nie został w żaden sposób uprawniony do składania oświadczeń woli w imieniu pokrzywdzonego.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. sąd zwolnił oskarżonego w całości od zapłaty kosztów sądowych. Postanawiając o zwolnieniu oskarżonego od kosztów, sąd miał na względzie trudną sytuację majątkową oskarżonego i brak jakiegokolwiek majątku. Mając powyższe na uwadze, sąd uznał, że uiszczenie kosztów byłoby dla oskarżonego zbyt uciążliwe.